

bavení zaniká podle § 608 právoplatným rozsudkem sprošujícím.

A tak v duchu resolucí Mez. Jednoty tr. práva (1891) a mezinárodního kongresu vězeňského (1895) obsahují novější trest. řády, a to uherský z r. 1896, bulharský z r. 1897 a italský z r. 1913, normy, které jdou účinně vstříc uplatňování soukromoprávních nároků poškozeného v řízení trestním, a jest si proto přát, aby se i náš budoucí trestní řád připojil do této řady.

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Žalobní žádost, aby žalovaný zaplatil osobě třetí částku, kterou dle smlouvy se žalobcem třetí osobě splniti se zavázal, jest dle §u 1404 ob. obč. zák. přípustna. — I když dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti mají dle smlouvy kupní nésti kupci, jest prodatel vůči úřadu vyměřujícímu jedinou stranou při řízení k určení dávky a ruči kupcům nemovitosti za opomenutí a jednání, následkem kterých dávka vyměřena částkou vyšší, než dle zákona náleželo. — K výkladu nařízení z 31. XII, 1915 č. 2. z. zák. z r. 1916.

Žalobce A prodal žalovaným manželům B svoje stavení. Kupci se zavázali kupní smlouvou, že ponесou dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti ze svého. V dalším postupu se pak stalo, že prodatel byl vyzván k vyplnění příslušného dotazníku pro zemský inspektorát a zachoval se pak docela pasivně a když mu měl býti doručen platební rozkaz na zmíněnou dávku, nejprv jej nepřijal a když mu týž později doručen byl příslušnou okresní správou politickou, vrátil jej s odkazem, by se úřad obrátil na kupce. V exekuci po té na žalobce vedené pro dávku vyměřenou částkou 5878 Kč byla vymáhaná dávka kryta do výše 5658 Kč ze spořitelního vkladu, který byl žalobci zabaven. A zažaloval pak kupce manžele B o zaplacení posléz zmíněné částky jemu a zaplacení zbytku přímo inspektorátu pro zemské dávky v Praze.

Kdežto krajský soud v P. a vrchní soud zemský v P. této žalobě vyhověly, zrušili k dovolání žalované strany nejv. soud

rozsudky obou nižších instancí a vrátil věc soudu první stolice k novému jednání a vynesení nového rozsudku.

V důvodech uvedl: Především nutno vrchní soud, jenž nemá odsouzení žalovaných k zaplacení 220 Kč ad b) rozsudku prvního soudce k rukám zemské pokladny za právně přípustné, upozorniti na § 1404 o. z. obč. Co však se týče náhledu téhož soudu o nepřípustnosti obrany žalovaných v užití formě, má se věc takto:

Kdyby se byli žalovaní zavázali, že zaplatí dávku v tom obnosu, jakým vyměřena bude, tož dalo by se snad mluvit tak, jak činí vrchní soud, že žalobce zaplativ ji sám, má nárok, aby mu ji nahradili celou, a oni, pakli míní, že mají nárok na náhradu škody proti němu z toho důvodu, že neučinil vše, co bylo v jeho moci, aby dávka vyměřena byla takovým obnosem, jakým při daném stavu věci dle zákona připadá, že mohou si tento požadavek pořadem kompensace proti žalobě namítat a že, když tak neučinili, nelze k němu přihlížet a dlužno tudíž odsouditi je k zaplacení celé vyměřené dávky.

Ale žalovaní tak se nezavázali, nýbrž toliko tak, že nesou případnou dávku z přírůstku hodnoty ze svého (čl. 5. smlouvy), což možno dle pravidel poctivého právního styku, platných nanejvýš též pro všechny smlouvy a úmluvy (§ 914 a n. ob. o. z.) vykládati jen tak, že ponese dávku tím obnosem, jaký při daném stavu věci dle zákona skutečně vypadá, nehledě, jakým bude vyměřena, takže tedy, bude-li vyměřena obnosem vyšším než náleží, a věc bude se míti tak, že za toto nesprávné vyšší vyměření bude jim žalobce práv, nebudou oni hraditi mu více než obnos správný a nepřináležející plus on ponese si sám. Tu není tedy pro žádnou kompensaci místa, protože tu není žádného protinároku, ježto ani žalobcův nárok ani závazek žalovaných neobnáší více, než co dávka po právu činí, k čemuž doložiti dlužno, že nebyl-li by žalobce za nesprávné vyšší vyměření práv, dlužno vyměření to pokládati za správné.

Je tedy otázka, kdy je žalobce za ně práv. Odpověď: když neučinil vše, co bylo v jeho moci, aby nesprávnému vyměření vyvaroval.

Podle zmíněných již pravidel poctivého právního styku nelze přece úmluvě o přesunutí dávky rozuměti jinak, než že se dle povahy věci a úmyslu stran samozřejmě předpokládá, aniž by to musilo býti zrovna výslovně připomenuto, že prodávatel (žalobce), jež jedině povinnost dávku platit stihá a s nímž vyměřující úřad jedině jedná (§ 15. a 17. dávk. ř. z r. 1915),

nebude jednati na škodu kupitele (žalovaných), nýbrž že loyálně a poctivě, zrovna tak jakoby šlo o něho sama, bude se starat, aby dávka vyměřena byla správně a ne nenáležitě vysoko, že tedy nejen ničeho neopomene, co mu zákon opatřiti poroučí, ale i jinak všecko zařídí, co v zájmu kupitelově nutně potřebným neb i jen účelným jevití se bude, nejen tedy, že vyhoví svým povinnostem, jež mu zákon dávkový v § 17. ukládal, nýbrž že nad to obdržev platební příkaz zavčas jej kupiteli sdělí a v pochybnosti direktivu od něho si vyžádá, má-li či nemá-li stížnost do něho podati a dle jeho návodu se zachová, pokud se týče stížnost jím (kupitelem) na jeho (prodávatele) jméno porízenou podepíše, či zkrátka řečeno, učiní vše, co v jeho moci jest, aby přemrštěnému vyměření vyvaroval.

Tato povinnost prodávatele zakládá se tedy nikoli na nějakém poměru zmocněneckém, nějakém příkazu kupitele k jeho zastupování v řízení vyměřovacím, vždyť prodávatel vystupuje v řízení tom z předpisu zákona a nikoliv z příkazu kupitele, tedy vlastním jménem a nikoliv jménem tohoto, nýbrž na samé úmluvě o přesunutí, na poměru jí založeném, v němž jest povinen k péči řádného muže a poctivého smluvníka. Zajisté že vše, co shora jako jeho povinnost vyčteno, řádný a poctivý kontrahent sám od sebe pravidelně opatří a proto musí, pakliže kontrahent tak se zachováti opomene, následky opomenutí stihnouti jej a nikoliv druhou stranu, která opatření ta učiniti nemohla, protože úřad s ní nejedná, vyjma ovšem případ v § 17. posl. odst., o nějž však zde nejde.

V daném případě žalobce nevyhověl již ani povinnostem v § 17. řádu dávkového mu uloženým, jak z porovnání jeho prohlášení ze dne 28. listopadu 1921 s předpisy § toho plyne, a není docela případné, jak to soud první stolice omlouvá. Žádná omluva tu neplatí, neboť žalobce měl svou povinnost splnit, avšak nesplnil a nelze nechat nést následky kupitele, jak činí první soud. Samo to, čím první soud ho omlouvá, ho usvědčuje, zejména dokazuje dovolaný prvním soudem přípis inspektorátu zemského ze dne 27. února 1924 list 17, že kdyby byl žalobce své povinnosti dle § 17. dávkového řádu zadostiučinil, bylo by bývalo zavedeno řízení k zjištění zcizovací hodnoty.

Prvý soudce má poměry. V poměru k úřadu byl toliko žalobce a neprávem praví soudce, že bylo povinností žalovaných učiniti oznámení dle § 17. Tím, že oni dávku ve smlouvě převzali, nevstoupili oni na místo žalobce v poměr k úřadu.

neboť tohoto se úmluva přejímací nijak nedotkla. Také nerozhoduje, že výše dávky jednou právoplatně vyměřená, nemůže býti již změněna. a že soud zejména není povolán, aby to učinil, vždyť nic takového žaloba ani nežadá. Úřad má pořád vůči žalobci právo na zaplacení celé dávky tak, jak byla vyměřena, ale tu nejde o úřad, nýbrž jen a jen o poměr mezi žalobcem a žalovaným, aby žalobce zaplatil ze svého, oč dávka výše vyměřena, než by bývala, kdyby se byl dle své povinnosti zachoval.

Zjištění tohoto rozdílu docílí se tak, že se provede řízení, které by byl úřad provedl, kdyby byl žalobce své povinnosti vyhověl, t. j. provede se soudní odhad, v případě potřeby s předchozím výsledkem přezvědných osob, jež ovšem v procesu nutno slyšeti jako svědky. K soudnímu odhadu totiž bylo by to vždy došlo, kdyby se úřad se žalobcem byl nedohodl (§ 18. řádu), k čemuž ovšem žalobce v poměru svém k žalovaným bez jejich svolení nebyl by býval ani oprávněn. Vyšetřená cena odhadní pak ukáže, jak by byla bývala dávka správně vyměřena, neboť bude to pak už jen matematický úkol (§ 12. a 13., 5., 8. až 10. řádu).

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 18. listopadu 1924 č. j. Rv 1502/24/1. Dr. Josef Beutl.

Smlouvy nájemní ujednané pod rozvazovací podmínkou jest s hlediska zákona o ochraně nájemníků pokládati za uzavřeny na určitou dobu a podléhají zákonu o ochraně nájemníků. Příspěvek k §u 2. zákona o ochraně nájemníků.

Žalující banka B. v P. podala žádost o svolení k výpovědi nájemníkům v jejím domě v P. a výpověď byla připuštěna právoplatným usnesením soudu II. stolice dne 8. listopadu 1923. Než usnesení toto nabylo právní moci, svolila žalující banka k tomu, aby jedna z nájemnic E. E. směla postoupiti najatý krám v domě banky Josefu Č.—u pod podmínkou, že bude-li právoplatně výpověď dána i nájemnici E. E. bude platiti i pro nového nájemce Josefa Č., nač Josef Č. přistoupil.

Dle oné právoplatné výpovědi měla E. E. vykliditi krám nejdéle v termínu květnovém 1924.

V prosinci 1923 zažalovala banka onoho nového nájemníka Josefa Č. na vyklizení ke dni 1. května 1924.